

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM³

2.1 FINANČNÁ STABILITA

Počas roka 2015 prijala Banková rada NBS sedem rozhodnutí v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k otázkam finančnej stability z pohľadu cyklického a štrukturálneho systémového rizika.

V štyroch prípadoch išlo o pravidelné štvrťročné rozhodnutia o určení miery proticyklického kapitálového vankúša, keď vzhľadom na príslušnú fázu ekonomického a finančného cyklu určila vo všetkých rozhodnutiach túto mieru na úrovni 0 %. Cieľom týchto rozhodnutí je prispievať k posilňovaniu odolnosti finančného systému a obmedzovaniu nárastu systémových rizík v záujme ochrany stability finančného systému ako celku.

Ďalšie tri rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk. Banková rada NBS určila celkovo päť lokálne systémovo významných bánk (Československá obchodná banka, a.s., Poštová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Tatra banka, a.s. a Všeobecná úverová banka, a.s.). Pre tieto banky bude od 1. 1. 2016 do 1. 1. 2018 postupne zvyšovaná minimálna požiadavka na vlastné zdroje prostredníctvom kapitálového vankúša pre O-SII a kapitálového vankúša na krytie systémového rizika vo výške určenej rozhodnutiami NBS.

V priebehu roka 2015 boli tiež zverejnené štvrťročné komentáre, ktorých cieľom je pravidelne informovať o možných systémových rizikách v slovenskom finančnom sektore. V prípade identifikácie systémového rizika komentár slúži ako podklad k rozhodnutiam Bankovej rady NBS o aktivácii nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni v súlade so zákonom o bankách⁴ a nariadením CRR⁵.

1. marca 2015 nadobudli účinnosť niektoré časti odporúčania NBS č. 1/2014 k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, ktorého hlavným cieľom je zachovať stabilitu domáceho finančného sektora a predísť tvorbe rizík, ktoré by

mohli mať negatívny dopad na banky, ich klientov aj ekonomiku ako celok. Koniec roka 2015 bol zároveň termínom pre implementáciu ďalších častí odporúčania. Počas roka 2015 sa preto NBS venovala aj kontrole plnenia implementácie odporúčania zo strany jednotlivých bánk pôsobiacich v slovenskom bankovom sektore.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2015 pôsobilo na území SR 13 bánk a 14 pobočiek zahraničných bánk.

V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM, vzájomná spolupráca ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov) sa banky (úverové inštitúcie) členia na

- významné – dohľad sa vykonáva na úrovni ECB (Tatra banka, a.s., Všeobecná úverová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., ďalej Československá obchodná banka, a.s. a ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s. patriace do skupiny KBC Group a Sberbank Slovensko, a. s., ktorá patrí do skupiny Sberbank Europe AG) a
- menej významné (ostatné banky so sídlom na území SR) – priamy dohľad je naďalej vykonávaný NBS.

V rámci SSM prebrala ECB určité právomoci aj v oblasti povoľovacích konaní, pričom konania prebiehajú na základe spolupráce medzi ECB a NBS. ECB je zodpovedná za vydanie rozhodnutia vo vzťahu k významným bankám, ako aj menej významným bankám vo veci udelenia alebo odobratia povolenia a vo veci nadobúdania kvalifikovanej účasti. V oblasti posúdenia vhodnosti členov predstavenstva a dozorných rád bánk vykonáva túto právomoc iba vo vzťahu k významným bankám.

Konanie vo veci, ktoré je v pôsobnosti ECB, začína pred NBS. V tomto prípade NBS posudzuje žiadosť v zmysle slovenského právneho poriadku a ECB posudzuje predmetnú žiadosť podľa príslušného práva únie. V roku 2015 bol počet

³ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2015 je zverejnená na webovom sídle NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>

⁴ Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“).

⁵ Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „nariadenie CRR“).

začatých konaní spolu 108, z toho 82 konaní v pôsobnosti NBS a 26 konaní v pôsobnosti ECB.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti NBS v oblasti bankovníctva bolo vedených 94 povoľovacích konaní, z toho 12 bolo začatých v roku 2014, pričom 82 konaní nadobudlo v roku 2015 právoplatnosť. Väčšina rozhodnutí sa týkala najmä udelení predchádzajúcich súhlasov na zvolenie členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov a prokuristov.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti ECB bolo vedených 29 povoľovacích konaní, z toho 3 boli začaté v roku 2014, pričom 22 konaní nadobudlo v roku 2015 právoplatnosť. Uvedené rozhodnutia sa v prevažnej miere týkali posúdenia vhodnosti členov predstavenstva a dozorných rád bánk.

V roku 2015 neboli v oblasti bankovníctva začaté žiadne sankčné konania. Z dvoch konaní, ktoré boli začaté v roku 2014, bolo v roku 2015 jedno právoplatne ukončené.

NBS v roku 2015 prijala jedno oznámenie o zámere zriadiť pobočku zahraničnej banky – BNP Paribas Personal Finance S.A. a zaevidovala 14 zahraničných úverových inštitúcií, ktoré oznámili svoj zámer poskytovať cezhraničné bankové činnosti na území SR bez založenia pobočky. V roku 2015 ukončila svoju činnosť na území SR The Royal Bank of Scotland plc, pobočka zahraničnej banky.

V roku 2015 bolo v bankách a pobočkách zahraničných bánk uskutočnených 8 tematicky zameraných dohľadov na mieste. V rámci dohľadov bolo v roku 2015 posudzovaných 7 žiadostí na zmenu používania alebo zmenu vlastných modelov merania rizík pre účely výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje pre kreditné riziko a 1 žiadosť na používanie vlastného modelu na výpočet kapitálovej požiadavky pre operačné riziko. Hlavnými témami a prioritami dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík, ďalej systém poskytovania investičných služieb, platobné služby a komplexné hodnotenie úrovne ochrany bánk pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

Procesy výkonu dohľadu na mieste významných inštitúcií, ktoré podliehajú dohľadu ECB, boli počas roka 2015 zosúladené s procesmi SSM. Dohľady vykonané v týchto bankách počas roka 2015 boli vykonané pracovníkmi NBS na základe poverenia ECB podľa procesov SSM.

V súvislosti s výkonom dohľadu na diaľku boli pravidelne spracovávané výkazy a hlásenia bánk a pobočiek zahraničných bánk, analýzy rizikového profilu jednotlivých bánk, práca v rámci spoločných dohľadových tímov ECB a v kolégiách dohľadov pre jednotlivé banky a komplexné ročné hodnotenie bánk zahŕňajúce hodnotenie rizikového profilu, systému primeranosti vnútorného kapitálu bánk a dostatočnosti vlastných zdrojov a likvidity. Následným procesom bolo spoločné hodnotenie rizikového profilu a dostatočnosti vlastných zdrojov bankových skupín, ktorých súčasťou sú banky slovenského bankového sektora. Výstupom tohto spoločného hodnotenia bolo prijatie spoločných rozhodnutí dohľadov (tzv. Joint decision). Na účel spoločného hodnotenia rizík a kapitálu bankových skupín boli tiež vypracované podrobné správy o rizikovom profile pre konsolidujúce orgány dohľadu za tie banky, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami bánk so sídlom v EÚ.

V rámci bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB, boli vytvorené spoločné dohľadové tímy, ktoré začali vykonávať tzv. priebežný dohľad nad bankami. Pracovníci útvaru dohľadu nad finančným trhom (UDF) sú súčasťou týchto spoločných dohľadových tímov, kde zastrešujú hodnotenie bánk so sídlom v SR. Najdôležitejšou aktivitou spoločných dohľadových tímov v roku 2015 bolo vykonanie ročného hodnotenia bánk podľa procesov SSM. Výsledky ročného hodnotenia bánk boli zohľadnené v spoločných rozhodnutiach.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2015 pôsobilo 10 platobných inštitúcií, z ktorých je na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 7 platobných inštitúcií oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 3 platobné inštitúcie oprávnené poskytovať platobné služby v rozsahu obmedzenom. V roku 2015 začala na základe

udeleného povolenia pôsobiť jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2015 vydaných 22 rozhodnutí, z ktorých 21 nadobudlo právoplatnosť.

V oblasti vydávania elektronických peňazí boli v roku 2015 vydané 3 rozhodnutia.

V roku 2015 boli na základe oznámenia orgánu dohľadu členského štátu zaregistrovaní 7 agenti zahraničných platobných inštitúcií poskytujúcich platobné služby na území SR na cezhraničnej báze. Na základe oznámenia orgánu dohľadu členského štátu o zámere zapísať inú osobu, prostredníctvom ktorej bude zahraničná inštitúcia elektronických peňazí ponúkať alebo spätne vymieňať elektronické peniaze na území SR, zaregistrovala NBS 4 agentov platobných služieb a jednu inú osobu (distribútora pre zahraničnú inštitúciu elektronických peňazí), ktorá môže ponúkať alebo spätne vymieňať elektronické peniaze na území SR.

V roku 2015 bol ukončený jeden komplexný dohľad na mieste v platobnej inštitúcii, začatý v roku 2014, ďalej bol vykonaný 1 komplexný dohľad na mieste v platobnej inštitúcii a začatý 1 komplexný dohľad na mieste v inštitúcii elektronických peňazí. Dohľady boli zamerané najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb a vydávania elektronických peňazí, dodržiavania podmienok na ich podnikanie, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenia povinností v tejto oblasti a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

K 31. decembru 2015 bolo na území SR 1 146 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. Počas roka nadobudlo právoplatnosť 11 rozhodnutí, z ktorých 10 bolo vydaných v roku 2015 a jedno rozhodnutie bolo vydané v roku 2014.

V roku 2015 bolo v devízovej oblasti začatých 8 sankčných konaní o uložení pokuty. Dve konania

začaté v roku 2014 boli v sledovanom období právoplatne ukončené.

Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona⁶.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

Nová právna úprava v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek spotrebiteľom zmenila podmienky na vykonávanie tejto činnosti tak, že veritelia a iní veritelia môžu poskytovať spotrebiteľské úvery na základe povolenia udeleného NBS. Zmena sa dotkla aj tých veriteľov a iných veriteľov, ktorí vykonávali svoju podnikateľskú činnosť na základe registrácie v registri veriteľov vedenom NBS podľa dovtedy účinných predpisov. Ak chceli takíto veritelia a iní veritelia poskytovať spotrebiteľské úvery aj po 31. auguste 2015, boli povinní doručiť NBS žiadosť o udelenie povolenia do 31. mája 2015. Tým veriteľom, ktorí v tejto lehote žiadosť NBS nedoručili, od 1. septembra 2015 právo podnikať v tejto oblasti zaniklo. NBS v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch pôvodne vedený register veriteľov prestala zverejňovať na svojom webovom sídle k 1. septembru 2015.

V roku 2015 bolo v oblasti nebankových veriteľov vydaných spolu 33 rozhodnutí, z ktorých počas roka nadobudlo 30 právoplatnosť. Najdôležitejšie boli rozhodnutia o udelení povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu pre 23 veriteľov.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V oblasti poisťovníctva pôsobilo k 31. decembru 2015 na slovenskom finančnom trhu 16 poisťovní so sídlom na území SR a 24 pobočiek poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ.

UDF viedol v oblasti poisťovníctva v roku 2015 spolu 23 povoľovacích konaní, z toho 3 boli začaté ešte v roku 2014 a vydaných bolo 23 rozhodnutí, ktoré sa týkali najmä zmien (rozšírenia) povolení na vykonávanie poisťovacej činnosti, vykonávania finančného sprostredkovania pre finančné inštitúcie v súlade s osobitnými predpismi a predchádzajúcich súhlasov, napr. na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni, na voľbu osôb navrhovaných za členov predsta-

⁶ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „devízový zákon“).

venstva a za prokuristov a na predčasné splatenie úveru.

Významnými rozhodnutiami boli najmä rozhodnutia UDF o schválení prevodu časti poistného kmeňa spoločnosti MetLife Amslico poisťovňa, a.s. a zlúčenie spoločnosti so spoločnosťou MET-LIFE EUROPE LIMITED, spoločnosť s ručením obmedzeným.

V roku 2015 boli do zoznamu aktuárov zapísaní piati aktuári.

K záveru roka 2015 UDF v súlade s ustanovením § 192 ods. 4 zákona o poisťovníctve⁷ vydal všetkým 16 poisťovňami so sídlom na území SR osvedčenie o rozsahu poisťovacej činnosti/osvedčenie o rozsahu poisťovacej činnosti a zaisťovacej činnosti, čím došlo k zosúladieniu poisťovacej činnosti a zaisťovacej činnosti poisťovní so sídlom na území SR s prílohou č. 1 zákona o poisťovníctve.

V oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej poisťovňami a zaisťovňami so sídlom v inom členskom štáte EÚ a poisťovňami so sídlom na území SR bolo v roku 2015 vydaných spolu 49 oznámení.

V oblasti poisťovníctva viedol UDF v roku 2015 spolu 6 konaní o uložení sankcie, z toho 3 konania boli začaté v roku 2015. UDF v roku 2015 vydal 3 prvostupňové rozhodnutia o uložení sankcie, z ktorých 2 nadobudli právoplatnosť v roku 2015. Voči trom prvostupňovým rozhodnutiam boli podané rozklady a boli postúpené Bankovej rade NBS na druhostupňové konanie.

Pri dohľade na diaľku bolo preverované plnenie si pravidelných informačných povinností zo strany poisťovní a Slovenskej kancelárie poisťovateľov, pričom v roku 2015 boli NBS predložené aj údaje o činnosti pobočiek poisťovní z iných členských štátov na území SR.

V roku 2015 bol ukončený jeden komplexný a 14 tematických dohľadov na mieste. Predmetom vykonaných tematických dohľadov na mieste bola najmä kontrola dodržiavania zákona o poisťovníctve a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov súvisiacich s vykoná-

vaním investičného životného poistenia, prevenciu likvidácie poistných udalostí, prevenciu správy poistných zmlúv a prevenciu procesu vybavovania sťažností. V priebehu roka 2015 boli otvorené ďalšie dva tematické dohľady na mieste zamerané na používanie čiastočného vnútorného modelu, ktoré k 31. decembru 2015 ešte neboli ukončené.

Počas roka 2015 bola spracovaná analýza expozícií poisťovní voči krajinám EÚ s nepriaznivým hospodárskym vývojom a Rusku, rozšírená o krajiny, ktoré taktiež v minulosti zasiahla dlhová kríza. Na základe analýzy bolo zistené, že expozícia voči týmto krajinám a ich emitentom cenných papierov tvorí len zanedbateľný podiel na celkových aktívach poisťovní a v prípade ich poklesu by výrazným spôsobom neohrozila záujmy ich klientov.

V súlade so smernicou Solventnosť II⁸ NBS pokračovala aj v roku 2015 v spolupráci s príslušnými domovskými dohľadmi v predaplikačnom procese k používaniu vnútorných modelov na riadenie rizík poisťovní. Predvalidačný proces v roku 2015 prebiehal v 3 poisťovniach a bol zameraný na predbežné hodnotenia jednotlivých čiastočných vnútorných modelov dohliadaných subjektov, ktoré plánujú požiadať o používanie vnútorného modelu na výpočet kapitálovej požiadavky na solventnosť.

V súvislosti s novou reguláciou poisťovníctva účinnou od 1. januára 2016 bol vykonaný dohľad na diaľku zameraný na zistenie stavu pripravenosti poisťovní na Solventnosť II. Na základe informácií predložených poisťovňami možno konštatovať, že poisťovne sa intenzívne pripravovali na implementáciu požiadaviek novej právnej regulácie.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V oblasti dôchodkového sporenia pôsobilo v roku 2015 na slovenskom finančnom trhu 6 dôchodkových správcovských spoločností, ktoré spolu spravujú 20 dôchodkových fondov a 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti, ktoré spolu spravujú 17 doplnkových dôchodkových fondov. Činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení⁹ a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení¹⁰ v roku 2015 vykonávali 4 bankové subjekty.

7 Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poisťovníctve“).

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009) (ďalej len „smernica Solventnosť II“).

9 Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o starobnom dôchodkovom sporení“).

10 Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení“).

Na základe zákona o starobnom dôchodkovom sporení bolo možné zo systému starobného dôchodkového sporenia vystúpiť alebo aj doň vstúpiť, a to od 15. marca do 15. júna 2015.

UDF vydal v roku 2015 pre oblasť starobného dôchodkového sporenia spolu 34 rozhodnutí a pre oblasť doplnkového dôchodkového sporenia spolu 38 rozhodnutí. Všetky rozhodnutia nadobudli právoplatnosť v roku 2015.

K činnostiam dohľadu na diaľku v oblasti dôchodkového sporenia patrila najmä kontrola plnenia si informačných povinností dôchodkových správckových spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a depozitárov dôchodkových fondov voči NBS. Osobitný dôraz sa kládol na nezávislé overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku dôchodkových fondov a na súlad nadobúdania finančných nástrojov do majetku jednotlivých dôchodkových fondov s ustanoveniami zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2015 ukončených 8 tematických dohľadov na mieste v dôchodkových správckových spoločnostiach, z toho 2 tematické dohľady na mieste, ktoré boli začaté ešte v decembri 2014, boli zamerané na preverenie pripravenosti dohliadaných subjektov na výplatu dôchodkov starobného dôchodkového sporenia. Ďalších šesť tematických dohľadov na mieste bolo zameraných na preverenie pravidiel používania ratingu pre aktíva spravovaných dôchodkových fondov, ako aj na preverenie postupov a metód používaných spoločnosťami pri oceňovaní majetku v dôchodkových fondoch.

V treťom štvrtroku 2015 bol začatý tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na výkon činnosti depozitára v oblasti starobného dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

K 31. decembru 2015 bolo v registri finančných agentov a poradcov REGFAP, ktorý vedie NBS podľa § 13 zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve¹¹ zaregistrovaných

34 400 subjektov. V priebehu roka 2015 bolo zapísaných 49 nových subjektov a zrušených bolo 71 zápisov samostatného finančného agenta alebo finančného poradcu. Z iných členských štátov EÚ bolo zaregistrovaných 210 finančných sprostredkovateľov v sektore poistenia a zaistenia, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb bez zriadenia organizačnej zložky. NBS v roku 2015 elektronicky prijala a spracovala 6 668 návrhov na zápis, zmeny a zrušenie zápisov v REGFAP a zároveň poskytovala súčinnosť a informácie orgánom verejnej správy a iným oprávneným osobám preukazovaním zápisov, týkajúcich sa podriadených subjektov v REGFAP.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva UDF viedol spolu 101 konaní o uložení sankcie, pričom vydal 76 rozhodnutí o uložení sankcie a 21 rozhodnutí o zastavení konania. Z uvedeného počtu 83 rozhodnutí nadobudlo právoplatnosť ešte v roku 2015. Voči dvom prvostupňovým rozhodnutiam boli podané rozklady a nebolo o nich právoplatne rozhodnuté.

Pri dohľade na diaľku bolo v oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva preverované a vyhodnocované plnenie si informačných povinností jednotlivých subjektov a v súčinnosti s príslušnými registrovými súdmi aj kontrolované plnenie povinnosti dohliadaných subjektov v lehote do 3 mesiacov odo dňa udelenia povolenia na výkon činnosti samostatného finančného agenta a finančného poradcu podať návrh na zápis finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva do obchodného registra. V niektorých prípadoch boli zistené porušenia zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve s následkom zániku povolenia.

V roku 2015 bolo vykonaných 6 dohľadov na mieste u samostatných finančných agentov právnických osôb, z toho v 1. štvrtroku 2015 bol ukončený 1 komplexný dohľad na mieste začatý v roku 2014, ďalej boli vykonané 3 tematické a 2 komplexné dohľady, z ktorých 1 nebol k 31. decembru 2015 formálne ukončený.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

Ku koncu roka 2015 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 14 obchodníkov s cennými papier-

¹¹ Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve“).

mi. V priebehu roka jeden obchodník s cennými papiermi vrátil povolenie a jednému obchodníkovi s cennými papiermi bolo udelené povolenie na poskytovanie investičných služieb.

V oblasti obchodníkov s cennými papiermi UDF v roku 2015 vydal 18 rôznych rozhodnutí, ktoré sa týkali najmä zmien povolení na poskytovanie investičných služieb, ako aj predchádzajúcich súhlasov, napr. na voľbu osôb za členov predstavenstva a na zmenu sídla obchodníka s cennými papiermi. UDF v roku 2015 prijal 100 oznámení zahraničných obchodníkov s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR.

V oblasti verejnej ponuky cenných papierov v roku 2015 UDF schválil 36 prospektov a 11 dodatkov k prospektu cenných papierov, 3 dodatky k prospektu investičného certifikátu a 6 prospektov investičného certifikátu, ktoré nemajú povahu prospektu cenného papiera podľa prospektovej smernice¹². Zároveň UDF prijal 74 oznámení o schválení prospektu, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od iných členských štátov EÚ a 4 oznámenia zaslal.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa činnosti emitentov akcií, ktoré sa obchodujú na regulovanom trhu BCPB, a.s. UDF vydal v roku 2015 3 rozhodnutia o schválení návrhov ponúk na prevzatie a o udelenie súhlasu na uplatnenie práva výkupu.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa centrálnych depozitárov cenných papierov UDF v roku 2015 vydal 14 rozhodnutí. Rozhodnutia UDF sa týkali najmä predchádzajúcich súhlasov na voľbu členov dozornej rady a členov predstavenstva, zmien prevádzkového poriadku CDCP SR, a.s., ako aj schválenia návrhu Prevádzkového poriadku NCDCCP, a.s. Schválenie Prevádzkového poriadku NCDCCP, a.s. bolo jednou z podmienok pre začatie vykonávania činnosti centrálného depozitára cenných papierov spoločnosťou NCDCCP, a.s., uložených rozhodnutím NBS. NCDCCP, a.s. k 31. decembru 2015 nezačal vykonávať činnosť centrálného depozitára cenných papierov.

V rámci povoľovacej činnosti vo vzťahu k BCPB, a.s. vydal v roku 2015 UDF 5 rozhodnutí o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu čle-

nov predstavenstva a členov dozornej rady BCPB, a.s.

V oblasti trhu cenných papierov UDF viedol 13 konaní o uložení sankcie. UDF v roku 2015 vydal 3 rozhodnutia o uložení sankcie a 4 konania o uložení sankcie zastavil. V roku 2015 nadobudlo právoplatnosť spolu 7 prvostupňových rozhodnutí. Voči jednému prvostupňovému rozhodnutiu bol podaný rozklad, ktorý bol postúpený Bankovej rade NBS na druhostupňové konanie, pričom o ňom nebolo v roku 2015 ešte právoplatne rozhodnuté.

K 31. decembru 2015 bolo predmetom dohľadu na diaľku 14 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 4 obchodníci s cennými papiermi pôsobiaci v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID¹³. Predmetom dohľadu na diaľku bola aj BCPB, a.s., CDCP SR, a.s. a plnenie si informačných povinností voči NBS zo strany 78 emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a.s., prostredníctvom CERL, ktorú vedie NBS. Ich počet sa k 31. decembru 2015 znížil na 67. NBS v priebehu roka 2015 preverovala šesť emitentov vo veci vyhlásenia povinnej ponuky na prevzatie.

V oblasti trhu cenných papierov boli v roku 2015 ukončené 2 komplexné dohľady na mieste, z toho jeden komplexný dohľad bol začatý ešte v roku 2014. Ďalej bolo vykonaných 14 tematických dohľadov na mieste u 14 obchodníkov s cennými papiermi, ktoré boli zamerané na preverenie opatrení prijatých spoločnosťami na zabezpečenie primeranej ochrany sťažovateľov/spotrebiteľov a ostatných klientov spoločnosti a spôsobu implementácie metodického usmernenia k vybavovaniu sťažností pre obchodníkov s cennými papiermi a správcké spoločnosti podľa požiadaviek ESMA¹⁴ do vnútorných predpisov a politik spoločnosti. V druhom polroku 2015 bol u dvoch obchodníkov s cennými papiermi začatý jeden komplexný a jeden tematický dohľad na mieste zameraný na posúdenie poskytovania investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V roku 2015 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu v oblasti kolektívneho investovania 7 správckých spoločností, z toho 1 správcká spo-

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/71/ES zo 4. novembra 2003 o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo pri ich prijatí na obchodovanie, a o zmene a doplnení smernice 2001/34/ES (ďalej len „prospektová smernica“).

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smernice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS (ďalej len „smernica „MiFID““).

¹⁴ Metodické usmernenie Útvoru dohľadu nad finančným trhom NBS č. 2/2014 z 30. septembra 2014 k vybavovaniu sťažností pre obchodníkov s cennými papiermi a správcké spoločnosti podľa požiadaviek Európskeho orgánu dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) (ďalej len „metodické usmernenie k vybavovaniu sťažností pre OCP a SS“).

ločnosť vrátila na konci roka 2015 povolenie na spravovanie štandardných podielových fondov a európskych štandardných podielových fondov.

V rámci povoľovacej činnosti UDF vydal v roku 2015 spolu 108 rozhodnutí, a to najmä 4 povolenia na vytvorenie alebo spravovanie podielového fondu, z toho 2 povolenia na vytvorenie štandardného podielového fondu, 1 povolenie na vytvorenie verejného špeciálneho podielového fondu cenných papierov a 1 povolenie na spravovanie špeciálneho podielového fondu kvalifikovaných investorov, 96 predchádzajúcich súhlasov, z toho najmä 63 predchádzajúcich súhlasov na zmenu štatútu podielového fondu a 24 predchádzajúcich súhlasov na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva alebo dozornej rady správcovskej spoločnosti, 2 povolenia zahraničnej správcovskej spoločnosti na distribúciu cenných papierov ňou spravovaných zahraničných alternatívnych investičných fondov verejnou ponukou neprofesionálnym investorom.

V roku 2015 bolo prijatých 38 oznámení európskeho fondu o zámere verejne ponúkať svoje cenné papiere na území SR. Zároveň bolo prijatých 39 oznámení zahraničných správcovských spoločností o zámere uvádzať podielové listy alebo akcie európskych alternatívnych investičných fondov na území SR.

V tejto oblasti vydal UDF v roku 2015 jedno rozhodnutie o uložení sankcie – pokuty, ktoré zároveň v roku 2015 nadobudlo právoplatnosť.

V roku 2015 bolo predmetom dohľadu na diaľku 7 tuzemských správcovských spoločností, ktoré spolu spravovali 66 štandardných podielových fondov (z toho 6 štandardných podielových fondov, ktoré boli vytvorené podľa zákona o kolektívnom investovaní je spravovaných zahraničnou správcovskou spoločnosťou) a 22 alternatívnych investičných fondov a 5 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní¹⁵.

V oblasti kolektívneho investovania boli v roku 2015 ukončené dva komplexné dohľady na mieste v dvoch správcovských spoločnostiach, z toho jeden bol začatý v roku 2014. V roku 2015 bolo ukončených 6 tematických dohľadov na

mieste, ktoré boli zamerané na preverenie prijatých opatrení spoločnosťami na zabezpečenie primeranej ochrany sťažovateľov/spotrebiteľov a ostatných klientov spoločnosti a spôsobu implementácie metodického usmernenia k vybavovaniu sťažností pre OCP a SS do vnútorných predpisov a politik spoločnosti.

V treťom štvrtroku 2015 bol začatý tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na výkon činnosti depozitára v oblasti kolektívneho investovania a starobného dôchodkového sporenia.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

NBS v spolupráci s MF SR pripravila novelu zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu¹⁶, ktorým sa do slovenského právneho poriadku zaviedol nový rámec prevencie a riešenia budúcich krízových situácií na finančnom trhu. Novelou tohto zákona sa zabezpečuje transpozícia smernice BRRD¹⁷.

Ďalej NBS v spolupráci s MF SR pripravila zákon o úveroch na bývanie¹⁸, ktorým sa implementovala smernica o úveroch na bývanie¹⁹ a vytvoril sa právny rámec na efektívnejšie fungovanie trhu úverov na bývanie v rámci harmonizovaného vnútorného trhu Spoločenstva. Týmto zákonom sa ustanovili podmienky pre poskytovanie úverov na bývanie, pre poskytovanie ostatných služieb, postupy a informácie pred uzatvorením zmluvy o úvere na bývanie, náležitosti zmluvy o úvere na bývanie a ďalšie podrobnosti spojené s poskytovaním úverov na bývanie.

V kontexte implementácie novej jednotnej celo európskej bankovej regulácie vo forme nariadenia CRR a smernice CRD IV²⁰ pokračovala aj v roku 2015 príprava ďalších právnych predpisov, najmä opatrení NBS.

NBS pripravila opatrenie o ďalších druhoch rizík, o podrobnostiach o systéme riadenia rizík banky a pobočky zahraničnej banky a ktorým sa ustanovuje čo sa rozumie náhlou a neočakávanou zmenou úrokových mier na trhu.

Problematika riešenia rizika spojeného so zaťaženou aktivou sa odrazila v príprave opatrenia,

15 Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kolektívnom investovaní“).

16 Zákon č. 437/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o riešení krízových situácií na finančnom trhu“).

17 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „smernica BRRD“).

18 Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o úveroch na bývanie“).

19 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smernice 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (ďalej len „smernica o úveroch na bývanie“).

20 Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohlade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (ďalej len „smernica CRD IV“).

ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk. V súlade s usmernením EBA²¹ bola do opatrenia doplnená nová položka na zverejnenie finančného ukazovateľa, a to údaje o zaťažených a nezaťažených aktívach.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBŇNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

V roku 2015 bola pripravená a schválená novela zákona o platobných službách²², ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2016. Cieľom novely bola transparentnosť smernice PAD²³.

Touto novelou zákona sa zabezpečuje najmä zvýšenie informovanosti spotrebiteľa, a to poskytnutím dokumentu s informáciami o poplatkoch pred uzatvorením zmluvy o platobnom účte, zvýšenie transparentnosti na základe porovnávania poplatkov prostredníctvom webovej stránky NBS, ako aj zjednodušenie presunu platobných účtov. Taktiež došlo k úpravám tzv. základného bankového produktu, ktorý zohľadňuje nízkopříjmové skupiny obyvateľstva.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

V priebehu roka 2015 bol dvakrát novelizovaný zákon o spotrebiteľských úveroch²⁴, a to aj v súvislosti s prijatím zákona o úveroch na bývanie. Ďalej v tejto oblasti NBS pripravila opatrenie o predkladaní výkazu veriteľom poskytujúcim spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Opatrenie sa viaže na kontrolu plnenia povinnosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, v súlade s ktorým v prípade povolenia na obmedzené poskytovanie spotrebiteľských úverov veriteľ nesmie prekročiť počas 12 kalendárnych mesiacov od začiatku poskytovania spotrebiteľských úverov hranicu objemu poskytnutých spotrebiteľských úverov určenú na 10 000 €.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

Nový zákon o poisťovníctve, ktorým sa implementovali nové regulačné požiadavky pre subjekty poisťného trhu vyplývajúce zo smernice Solventnosť II, nadobudol účinnosť 1. januára 2016. Hlavným cieľom novej regulácie založenej na rizikovo orientovanom prístupe je poskytnúť väčšiu ochranu poisteným a príjmom poisťného plnenia za súčasnej podpory stability trhu, a to vyššou kvalitou ohodnocovania rizík a efektívnou aloká-

ciou kapitálu. Štruktúra Solventnosti II je založená na troch pilieroch. Prvý pilier stanovuje kapitálové požiadavky poisťovní a zaistovní vzhľadom na riziká (poisťné, kreditné, trhové a operačné), ktorým sú poisťovne a zaistovne vystavené. Druhý pilier stanovuje požiadavky na systém správy riadenia poisťovne a zaistovne (governance) a metódy dohľadu. Tretí pilier definuje požiadavky na výkazníctvo a zverejňovanie informácií.

NBS na základe splnomocňovacích ustanovení zákona vydala v roku 2015 dvanásť opatrení, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2016.

V nadväznosti na novú reguláciu vyplývajúcu z režimu Solventnosť II NBS vydala odporúčanie, ktorým sa preberajú usmernenia EIOPA pre režim Solventnosť II.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

NBS v oblasti dôchodkového sporenia pripravila v rámci svojej legislatívnej kompetencie päť opatrení, vydanie ktorých vplynulo zo zmien primárnej legislatívy pre tento sektor. Nové všeobecne záväzné právne predpisy reflektovali na novelizačné zmeny zákona o dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení, na pripravovaný prechod na nový informačný systém Štatistický zberový portál (IS ŠZP) a tiež na aplikačnú prax.

UDF v priebehu roka 2015 úzko spolupracoval aj s MPSVaR SR v oblasti sekundárnej legislatívy upravujúcej vzor ponukového listu, ktorý poskytuje sporiteľovi informácie o ponuke dôchodku z druhého piliera.

Regulačná činnosť NBS spočívala aj v príprave a zverejnení stanoviska, a to v záujme zabezpečenia jednotného prístupu a následného postupu pri realizácii prevodu peňažných prostriedkov z inštitúcií zahraničných dôchodkových schém a zachovaní doplnkových dôchodkových práv slovenských občanov pracujúcich a prispievajúcich si v zahraničí.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

NBS počas roka 2015 úzko spolupracovala s MF SR na príprave rozsiahlej novely zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve s predpokladanou účinnosťou od 1. januára 2016. Legislatívny proces k pripravovanej novele záko-

²¹ Usmernenie EBA z 27. júna 2014 č. EBA/GL/2014/03 o zverejňovaní zaťažených a nezaťažených aktív.

²² Zákon č. 405/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 492/2009 z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o platobných službách“).

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/92/EÚ z 23. júla 2014 o porovnateľnosti poplatkov za platobné účty, o prístupe k platobným účtom so základnými funkciami (ďalej len „smernica PAD“).

²⁴ Zákon č. 35/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o spotrebiteľských úveroch“). Zákon č. 117/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

na bol po medzirezortnom pripomienkovom konaní v lete 2015 pozastavený. Dňa 1. januára 2016 nadobudla účinnosť krátka novela zákona, ktorej predmetom bola zmena vedúceho zamestnanca finančného agenta, resp. finančného poradcu na odborného garanta.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V oblasti trhu cenných papierov NBS aktívne spolupracovala s MF SR pri implementácii novely smernice o transparentnosti²⁵, ktorá bola implementovaná do zákona o burze cenných papierov²⁶ a tiež na príprave návrhu zákona, ktorým sa novelizoval zákon o cenných papieroch²⁷ s cieľom zlepšiť právny rámec pre vydávanie investičných certifikátov a zjednodušiť prechod na úplný členský princíp poskytovania služieb centrálného depozitára cenných papierov. Vydaním novely zákona o cenných papieroch bola splnená jedna z úloh Konceptie rozvoja kapitálového trhu.

V priebehu roka NBS pripravila pre oblasť trhu cenných papierov niekoľko opatrení, ktorými sa novelizovali už existujúce opatrenia týkajúce sa najmä výkazníctva obchodníkov s cennými papiermi.

Začiatkom roka 2015 bola vydaná novela opatrenia o predkladaní výkazov pre tých obchodníkov s cennými papiermi, ktorí nie sú bankami, a to za účelom zabezpečenia kontinuity štruktúry databáz a údajov predkladaných NBS prostredníctvom bilančných výkazov.

V rámci regulačnej činnosti UDF taktiež zverejnil na webovom sídle NBS²⁸ odporúčanie k definíciám finančných nástrojov podľa § 5 ods. 1 písm. f) a g) zákona o cenných papieroch, ktorým preberá príslušné usmernenie vydané ESMA²⁹.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

NBS v roku 2015 spolupracovala s MF SR na príprave novely zákona o kolektívnom investovaní, ktorej cieľom bola predovšetkým transpozícia smernice UCITS V³⁰. V kontexte úloh vyplývajúcich z Konceptie rozvoja kapitálového trhu predmetná novela zároveň umožňuje využívanie nových foriem kolektívneho investovania a súvisiacich činností, najmä zavedením fondov s premenlivým základným imanom s právnou subjektivitou, známých pod skratkou SICAV.

NBS pre subjekty kolektívneho investovania vydala novelu opatrenia o rizikách a systéme riadenia rizík, meraní rizík a výpočte celkového rizika a rizika protistrany, ktorej cieľom bolo implementovanie ustanovení aktualizovaného usmernenia ESMA o fondoch obchodovaných na burze a iných otázkach súvisiacich s UCITS³¹.

Pre správcov alternatívnych investičných fondov (AIF) v prvom polroku 2015 NBS vydala opatrenie o predkladaní informácií správcami AIF na účely dohľadu a monitorovanie systémového rizika, ako aj s ním súvisiace metodické usmernenie pre túto oblasť.

2.4 RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Na účely plnenia kľúčových úloh v rámci režimu riešenia krízových situácií s účinnosťou od januára 2015 začala vykonávať svoju činnosť Rada pre riešenie krízových situácií (Rezolučná rada). Reálne vykonávanie úloh potrebných na odborné a organizačné zabezpečenie výkonu jej pôsobností a právomocí zabezpečuje oddelenie riešenia krízových situácií odboru regulácie NBS (OKS).

V roku 2015 OKS zabezpečilo prípravu všetkých interných predpisov pre Rezolučnú radu a v spolupráci s Fondom ochrany vkladov vytvorilo procesy pre výber príspevkov bánk do Národného fondu pre riešenie krízových situácií. Pracovníci OKS aktívne spolupracovali s MF SR na príprave noviel zákona o riešení krízových situácií, ktorými sa okrem iného spresnili ustanovenia o konaniach pred Rezolučnou radou a transpozícií novej smernice o ochrane vkladov. Intenzívne prebiehala aj spolupráca s Jednotnou radou pre riešenie krízových situácií (Jednotná rada) v Bruseli. Spolu so zástupcami ostatných krajín eurozóny OKS participovalo na príprave metodík a spoločných postupov Jednotnej rady, ako aj dvoch pilotných interných rezolučných tímov pre bankové skupiny podnikajúce v SR.

2.5 OCHRANA FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

NBS sa s účinnosťou od 1. januára 2015 stala orgánom ochrany spotrebiteľa pre slovenský finančný trh. Pred týmto dátumom NBS už vyko-

25 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/50/EÚ z 22. októbra 2013, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/71/ES o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie a smernica Komisie 2007/14/ES, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá implementácie určitých ustanovení smernice 2004/109/ES (ďalej len „novela smernice o transparentnosti“).

26 Zákon č. 388/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o burze cenných papierov“).

27 Zákon č. 117/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o cenných papieroch“).

28 http://www.nbs.sk/sk/dohladnad-financnym-trhom/legislativa/detail-dokumentu/_c1edef39-1834-4966-9190-ba90418589c3

29 Usmernenie ESMA zo 6. mája 2015 č. ESMA/2015/675 k používaniu definície podľa Prílohy I oddiel C bod 6 a bod 7 smernice 2004/39/EC.

30 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/91/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa mení smernica 2009/65/ES o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP), pokiaľ ide o funkcie depozitára, politiky odmeňovania a sankcie (ďalej len „smernica UCITS V“).

31 Usmernenie ESMA z 1. augusta 2014 č. ESMA/2014/937SK o fondoch obchodovaných na burze a iných otázkach súvisiacich s UCITS pre príslušné orgány a správcovské spoločnosti UCITS.

návala činnosť jednotného kontaktného miesta pre podania spotrebiteľov a iných klientov, ktorí sa sťažovali na porušenie svojich práv dohliadaným subjektom. Téma ochrany spotrebiteľa je aktuálne vnímaná ako dôležitá téma, jednak na národnej ako aj európskej úrovni. Zámerom NBS je prispievať k tomu, aby nedochádzalo k porušovaniu spotrebiteľských práv, aby k náprave dochádzalo čo najskôr a neopakovali sa praktiky, ktoré v minulosti viedli k výraznej nespokojnosti spotrebiteľov. V tejto súvislosti je osobitnou výzvou ochrana spotrebiteľa v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom, ktorú NBS prevzala v priebehu roka 2015.

S ohľadom na to, že počas roka 2015 došlo k viacerým významným legislatívnym zmenám v ochrane spotrebiteľa, je možné považovať metodickú činnosť za jeden z kľúčových nástrojov pri výkone tejto pôsobnosti. Vydané bolo stanovisko k použitiu Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských obchodných vzťahoch³², ktoré sa vyjadrovalo k aplikácii nového pravidla týkajúceho sa prakticky všetkých dohliadaných subjektov, keď od apríla 2015 bolo potrebné aj pri právnych vzťahoch upravených Obchodným zákonníkom, akým je napríklad úver alebo bežný účet, prednostne uplatniť Občiansky zákonník. V oblasti ochrany spotrebiteľa boli v roku 2015 vydané ešte ďalšie dve metodické usmernenia – k označovaniu a propagácii poisťných produktov a k poskytovaniu oceňovacích tabuliek pri uzatváraní poisťnej zmluvy a stanovisko k aplikácii § 9a zákona o ochrane spotrebiteľa. V priebehu roka boli tiež začaté dve verejné konzultácie – k jednostranným zmenám zmlúv o finančných službách a k skúmaniu zdravotného stavu poisteného pri poistení osôb.

V priebehu roka nenadobudlo právoplatnosť žiadne sankčné rozhodnutie v oblasti ochrany spotrebiteľa, avšak bolo začatých niekoľko sankčných konaní, pričom ako nástroj predbežnej ochrany kolektívnych práv spotrebiteľov bolo využité aj vydávanie predbežných opatrení.

Zo skutočnosti, že rok 2015 bol prvým rokom keď bol vykonávaný dohľad na ochranu finančných spotrebiteľov, veľká časť zisťovaní smerovala k tomu, aby sa získal prehľad o stave plnenia povinností dohliadaných subjektov a o trhovej

praxi v oblasti spotrebiteľskej regulácie. Vzhľadom k tomu, že novelizáciou zákona o dohľade nad finančným trhom³³ došlo od začiatku roka 2015 k rozšíreniu nástrojov a právomocí dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľov, bolo potrebné pripraviť tiež vnútorné procesy a postupy pre výkon dohľadu. Príkladom je úplne nová právomoc – výkon dohľadu na mieste nepriamo alebo pod utajenou identitou, s ktorou UDF nemal doteraz skúsenosť. V oblasti bankovníctva sa dohľad zamerával na preverenie segmentu spotrebiteľských úverov, najmä na to, či spotrebiteľské formulárové zmluvy obsahujú neprijateľné podmienky, či majú všetky zákonmi požadované náležitosti, či sú spotrebiteľom poskytnuté v písomnej podobe všetky povinné predzmluvné informácie a či sa pri propagácii týchto produktov nepoužívajú klamlivé alebo zavádzajúce informácie. Dohľad sa tiež zaoberal preverovaním zákonnosti uplatňovania a spôsobu informovania o poplatkoch pri platobných službách, najmä v súvislosti s platbami v cudzej mene. V oblasti poisťovníctva boli hodnotené postupy poisťovní pri likvidácii poisťných udalostí a predaj poistenia previazaného na bankové produkty – bankopoistenie. V súvislosti s novelou zákona o spotrebiteľských úveroch, na základe ktorej mali spoločnosti, ktoré chceli naďalej ponúkať spotrebiteľské úvery nebankovým spôsobom, požiadať o vydanie povolenia na výkon tejto činnosti, sa dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa pripravoval na realizáciu kontroly skutočností, ktoré deklarovali žiadatelia v povoľovacích konaniach. V oblasti ochrany spotrebiteľa bola pozornosť sústredená aj na výkon finančného sprostredkovania, najmä na to, či nedochádza k agresívnym obchodným praktikám, zamlčovaniu podstatných skutočností alebo zavádzaniu spotrebiteľa.

V roku 2015 bolo začatých 18 dohľadov na diaľku a 6 tzv. plošných zisťovaní. Začatých bolo spolu deväť tematicky zameraných dohľadov ma mieste, z toho šesť v nebankových spoločnostiach zameraných na uzatváranie zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Vo všetkých prípadoch boli dohľady na mieste začaté kontrolným nákupom pod utajenou identitou. Celkovo bolo vykonaných 42 kontrolných nákupov finančných produktov pod utajenou identitou (tzv. mystery shopping), z toho v 20 prípadoch došlo aj k uzatvoreniu zmluvy o finančnej službe.

V roku 2015 bolo NBS doručených 1 645 podaní finančných spotrebiteľov, čo bolo o 167 podaní

32 Stanovisko Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 21. apríla 2015 č. 1/2015 k použitiu Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských obchodných vzťahoch.

33 Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“).

viac oproti roku 2014 (nárast o 10 %). Takmer jednu pätinu doručených podaní predstavovali opodstatnené podania, tzn. podania, pri ktorých bolo konštatované, že finančná inštitúcia porušila práva spotrebiteľa. Prevzatie dohľadu nad spotrebiteľskými úvermi poskytovaných veriteľmi nebankovým spôsobom sa odrazilo aj na počte prijatých podaní. Za rok 2015 dostala NBS 209 takýchto podaní. Tým sa spotrebiteľský úver zaradil na druhé miesto najviac namieta- ných produktov, pričom na prvom mieste sa dlhodobo držia podania týkajúce sa povinného zmluvného poistenia. Námietky finančných

spotrebiteľov v oblasti bankovníctva sa týkali predovšetkým hypotekárnych úverov, úverov na bývanie, ale aj spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami. Počet podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania sa počas rokov 2010 až 2015 výrazne nemení, ale stále sú predmetom týchto podaní spôsob, rozsah a kvalita poskytovania informácií finančnému spotrebi- teľovi pred poskytnutím finančnej služby. Po- dania klientov dohliadaných subjektov boli aj v roku 2015 zdrojom informácií, ktoré NBS vy- užila pri výkone dohľadu na mieste a na diaľku v konkrétnych spoločnostiach.

3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

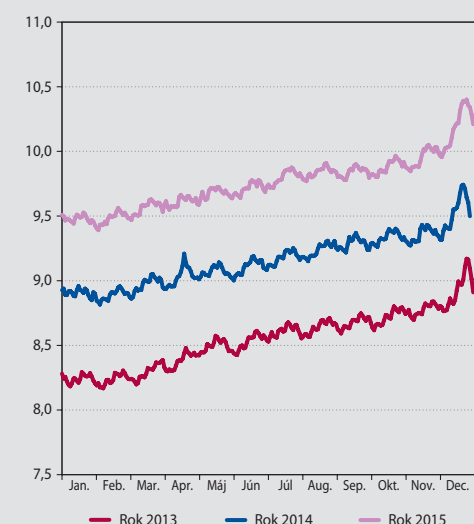
3.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE V OBEHU

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie³⁴ (ďalej len emisia) k 31. decembru 2015 dosiahla 10,2 mld. €, z čoho emisia eurobankoviek pred- stavovala 10,1 mld. €. V medzioročnom porov- naní vzrástla emisia eurovej hotovosti o 7,5 % (o 711,5 mil. €), čo predstavuje po niekoľkoroč- nom poklese opätovné zrýchlenie medzioročné- ho tempa jej rastu.³⁵ Hodnota položky „obeživo“,

zodpovedajúca podielu NBS na eurobankov- kách vydaných Eurosystémom, k 31. 12. 2015 predstavovala približne 10,9 mld. €.³⁶ Rozdiel medzi hodnotou emisie eurobankoviek emitov- aných v SR a hodnotou „obeživa“ predstavoval 879 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2015 bol v porovna- ní s predchádzajúcimi rokmi rovnaký, s ročným posunom hodnoty približne o 0,4 až 0,8 mld. €. Maximálna hodnota emisie v roku 2015 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 23. decembra (10,4 mld. €).

Graf 19 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

Kým pri hodnote emisie takmer celú emisiu predstavovali eurobankovky (98,5 %), pri množ- stve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný, eurobankovky predstavovali iba 20 % z celkového počtu a zvyšok (80 %) tvorili euro- mince (vrátane zberateľských euromincí).

Kumulovanú čistú emisiu k 31. 12. 2015 tvorilo takmer 149 mil. kusov eurobankoviek a približne 604 mil. kusov euromincí vrátane zberateľských euromincí. Najviac emitovanou bola 50 € bankovka, ktorej podiel predstavoval takmer 24 % z celkového množstva emitovaných eurobanko- viek. Jej podiel sa však každým rokom znižuje. Najviac emitovanými euromincami boli tradične euromince dvoch najnižších nominálnych hod- nôt. Ich spoločný podiel na celkovom množstve emitovaných euromincí tvoril viac ako polovicu emitovaných euromincí (59 %) a tento podiel sa

³⁴ Po vstupe do eurozóny sa v obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o realnej hod- note a množstve peňazí v obehu. NBS eviduje len eurobankovky a mince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) vydaných euro- bankoviek a euromincí do obehu a prijatých z obehu od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovaná čistá emisia.

³⁵ V roku 2014 bol rast o 6,6 %, v roku 2013 bol rast o 7,5 %, v roku 2012 o 12,7 %, v roku 2011 o 21,6 % a v roku 2010 o 30,8 %.

³⁶ Hodnota obeživa v celej eurozóne k 31. 12. 2015 bola 1 083 mld. €, náš podiel na tejto hodnote bol podľa kľúča 1,0095 % približne 10,9 mld. €.